

Polską rządzi szlachta

Jacek Różalski 02-02-2006

Wśród najważniejszych polityków przeważają szlachetnie urodzeni. Kaczyński, Komorowski, Niesiołowski czy Ujazdowski mają herby z dziada pradziada.

Gdy w 1795 r. I Rzeczpospolita ostatecznie podzieliły się państwa zaborcze, szlachectwem mogło się na naszych ziemiach szczyścić ok. 10 proc. obywateli. Herbowych było u nas więcej niż w jakimkolwiek innym państwie Europy. Kontusz, herb i szablę przy boku miał każdy szlachcic. Miał też prawo decydować o wyborze króla i (teoretycznie) mógł zostać królem. W II RP herb jeszcze coś znaczył, bo szlachta wciąż żyła w dworach i kultywowała tradycje. Gdy przyszła wojna, a po niej komunizm, dla herbowych nie było już w Polsce miejsca.

Dziś, kto może, znów odkurza stare dokumenty i na nowo rysuje genealogiczne drzewa. Pewni szlacheckich korzeni są najważniejsi politycy III RP (a może już IV?). Można ich znaleźć w Pałacu Prezydenckim, parlamencie i w ministerstwach. Jak przed wiekami, tak i dziś nasz los zależy więc od szlachty.

Brać: herbu Pomian

Lech Kaczyński w jednym z wywiadów ujawnił, że wywodzi się ze szlachty. - Mój dziadek od strony ojca to Aleksander Kaczyński herbu Pomian. Był wysokim urzędnikiem kolejowym - opowiadał prezydent. I po kądzieli Kaczyński jest szlachcicem. Przodkowie jego mamy Jadwigi to Jasiewiczowie herbu Rawicz, rodzina inteligentko-wąskowa. Z "Herbarza Polskiego" Kaspra Niesieckiego wydanego w Lipsku w XIX w. można się dowiedzieć, że o Kaczyńskich herbu Pomian jest wzmianka w księgach grodzkich z Ostrzeszowa już w 1622 r. Prezydent Kaczyński sam jednak mówił, że mimo herbowego pochodzenia zarówno Jasiewiczom, jak i Kaczyńskim bliżej było do tradycji niepodległościowo-PPS-owskiej. Czyli tej, której patronem był marszałek Józef Piłsudski. Skoro prezydent ma herb, to i jego brat bliźniak, szef PiS Jarosław Kaczyński, także. Wychodzi więc na to, że dwaj najważniejsi dziś politycy w Polsce to stara szlachta.

Sejm: co partia, to kontusz

Stary rodowód, herb i tytuł arystokratyczny ma wicemarszałek Sejmu Bronisław Komorowski. Drzewo genealogiczne jego rodziny sięga XIV w. Pierwszy udokumentowany przodek wicemarszałka to Jakub Korczak z Komorowa w Małopolsce, który zginął w 1399 r. Nazwisko Jakuba dało nazwę herbowi wicemarszałka - Korczak. - Moja rodzina szczyści się tym, że tytuł hrabiów na Orawie i Liptowie nadał nam nie żaden car ani Habsburg, ale dostaliśmy go w 1469 r. od króla Węgier Macieja Korwina - mówi poseł P.O. Krewnymi lidera Platformy są aktorka Maja Komorowska, dowódca AK generał Tadeusz Bór-Komorowski i Anna Komorowska, matka księżnej Matyldy, która w przyszłości zostanie królową Belgów.

A czy w PiS jest szlachta? Tak, choćby Arkadiusz Czartoryski herbu Lubicz. Jego rodzina wywodzi się od Czarta, który żył w XV w. i nie ma nic wspólnego ze znanym wszystkim rodem książęcym. - Jesteśmy starą polską szlachtą, która od średniowiecza żyła na północnym Mazowszu, a książęta Czartoryscy herbu Pogoń pochodzą z Litwy - objaśnia poseł.

Z kolei Jacek Kurski szczyści się szlacheckim pochodzeniem po kądzieli. - Moja mama pochodzi z Modzelewskich herbu Trzywdar, a nasze drzewo genealogiczne sięgające XV w. zostało opisane w rodzinnej sadze - opowiada Kurski, który tak pokochał genealogię, że w czasie ostatniej kampanii przed wyborami prezydenckimi grzebał w życiorysach przodków Donalda Tuska. Poseł Kurski nie ukrywa, że ze strony ojca pochodzenie ma raczej inteligentkie, woli więc opowiadać o szlacheckich przodkach swojej mamy.

W domu senator PiS Anny Kurskiej - mamy Jacka, a także Jarosława Kurskiego, publicysty "Gazety Wyborczej" - zachowało się trochę rodzinnych pamiątek - srebrne sztućce, testament i sygnet dziadka oraz zdjęcia utraconego na Poddu dworku.

Herbowego posła ma też SLD - Witolda Gintowta-Dziawałowskiego herbu Trąby. - Jest podobny do herbu Radziwiłłów. Ma koronę i pięć pawich piór - opisuje swój herb poseł. Spis przodków Gintowt-Dziawałowskiego zajmuje kilkanaście stron, a jeden z jego kuzynów wywiódł początek rodu aż z VI w.

W klubie PSL jest co najmniej dwóch szlachciców - na pewno posłowie Marek Sawicki i Edmund Borawski.

Senat: Izba Rycerska

- Mój herb nazywa się Korzbok, a na tarczy są trzy karpie - mówi senator Stefan Niesiołowski z P.O. Jego herb pochodzi z XIV w., ale drzewo genealogiczne senatora sięga XV w. - Wśród moich przodków byli wojewoda Józef Niesiołowski opisany w "Panu Tadeuszu" oraz poseł na Sejm, który zdetronizował cara Mikołaja I w czasie powstania listopadowego - wymienia Stefan Niesiołowski.

Herbowym reprezentantem PiS w Izbie Wyższej jest Zbigniew Romaszewski herbu Jelita. - Moja rodzina to raczej drobna szlachta a spod Grodna - opowiada senator. Podobnie jak wielu innych herbowych, tak i jego przodków Rosjanie przegonili z majątku po powstaniu styczniowym.

Starszym i bardziej egzotycznym rodowodem szczyści się inny senator PiS, Przemysław Alexandrowicz, który używa historycznej pisowni swojego nazwiska. - Nasze herbowe zawołanie brzmi "Witold", ponieważ wywodzimy się od Tatarów walczących dla litewskiego księcia Witolda, który był kuzynem króla Władysława Jagiełły - opowiada senator Alexandrowicz. Jego drzewo genealogiczne jest jednak udokumentowane dopiero od XVI w., gdy rodzina przyjęła katolicyzm. Senator zalicza swoją rodzinę raczej do średniej szlachty i zastrzega, że dziś żadnych majątków już nie posiada.

Szlachta to wartość

Czy to dobrze, że ludzie o szlacheckich rodowodach znów zajmują w Polsce najwyższe urzędy?

Marcin Wiszowaty herbu Pierzchała, prezes Związku Szlachty Polskiej: - Razem z nimi mogą powrócić wartości, które zdecydowały o wielkości Rzeczypospolitej w XVI w., gdy byliśmy potęgą pod każdym względem. Chodzi o bezinteresowną służbę dla państwa opartą na wiedzy, uczciwości i profesjonalizmie. Receptą na naprawę Rzeczypospolitej powinien być elitaryzm, ale dziś już niekoniecznie wynikający z pochodzenia, ale z chęci kultywowania szlacheckich zasad.

Herb Pomian dziadka braci Kaczyńskich

Korzbok - herb Stefana Niesiołowskiego

Herb Trąby Witolda Gintowt-Dziawałowskiego

Herb Korczak Bronisława Komorowskiego

Herb Zbigniewa Romaszewskiego - Jelita
Ilustracje herbów dzięki uprzejmości
Herby - Pracownia Dariusza M. Wiszniewskiego